

# Elders

□ literair □

## Juryrapport *Elders literair* verhalenwedstrijd 2022

12 november 2022

Onder het thema ‘Vertragen en verwijlen’ organiseerde *Elders literair* haar eerste verhalenwedstrijd. Er werden 58 verhalen ingezonden en de jury – bestaande uit Els Kort, Hans Muiderman en Kees Ruys – las en beoordeelde zonder de namen van de auteurs te kennen. Dit leidde tot een longlist van vijftien verhalen, waaruit de jury de drie genomineerden selecteerde:

Ines Nijs met *Tussen twee werelden*

Marjanne Sevenant met *De herder en de zwerm* en

Petra Thijs met *Nooit meer stilte*

Op alfabetische volgorde van de auteursnamen volgt nu een korte schets van de drie verhalen.

*Tussen twee werelden* van Ines Nijs wordt verteld in één voortdurende gedachtstroom van de man Mosi, een stamoudste die op sterven ligt. In de verte wordt geschoten en hij hoort de naam roepen van zijn kleindochter Binta, van wie hij nog afscheid wil nemen. Doordat hij zich niet meer kan bewegen, vreest hij dat de dorpingen denken dat hij al gestorven is.

Tussen deze twee gedachtelijnen speelt het verhaal zich af. Een verhaal dat dicht op de huid geschreven is, ook letterlijk: Mosi heeft jeuk, er zit een vlieg op zijn ooglid, hij heeft pijn.

De schrijver laat de lezer niet alleen van heel nabij toekijken, maar trekt hem ook mee in Mosi's claustrofobisch labirint. ‘Tussen twee werelden’ is een verhaal over afscheid, met een enorme intensiteit geschreven, consequent verteld vanuit het perspectief van de wanhopige stamoudste, dolend door de schemer tussen leven en dood.

*De herder en de zwerm* van Marjanne Sevenant is een verhaal over een herder, of eigenlijk: meerdere herders, die behalve schapen hoeden nauwelijks iets te doen hebben. Ze hoeven nergens heen, want *ze zijn er al*, waar ze zich ook bevinden.

Het verhaal wordt verteld in een innerlijke dialoog van de herder met een passant – de ‘zwerm’ – die het risico opzoekt door zich langs steile rotsspleten te begeven en trots is op zijn behendigheid, maar die tegelijkertijd, in meerdere opzichten, verdwaald is.

De herders relativeren niet alleen de drijfveren van de passant, maar ook hun eigen aanwezigheid op aarde. Uiteindelijk zijn ze slechts figuranten in het leven van hun kuddes, het verloop van de seizoenen, het verstrijken van de tijd.

Als lezer léés je niet, je luistert: naar de cryptische, afgemeten zinnen van de herder, zinnen waarin eenvoud en diepte ogenschijnlijk losjes hand in hand gaan, en je beseft dat je niet alleen naar een innerlijke dialoog luistert, maar ook naar een filosofie over het landschap, waarin mens en natuur samenvallen.

*Nooit meer stilte* van Petra Thijs is een verhaal over een meisje dat ‘achter’ was en op een aparte school ging: de school van de stilte. Haar lichaam van twaalf jaar oud zag er uit als dertig. Nadat ze was gestorven leek ze, in haar kleine houten kist, levendiger dan ze ooit was geweest.

Het verhaal wordt ons verteld in een korte herinnering van de ik-figuur, die bezig is de vloer te reinigen rondom een oude kunstkerstboom. Met muziek van Arvo Pärt, Satie en Bach in haar gedachten voert ze gesprekken met het meisje die er nooit van zijn gekomen toen ze nog in leven was.

In deze beeldend geschreven mijmering zet de schrijver je zintuigen op scherp. Ze gebruikt geen woord teveel en neemt je overtuigend mee in een verhaal over iemand die *anders* was.



Drie stilistisch sterke verhalen die het thema van de wedstrijd elk op een volkomen eigen, zuivere manier in de kern weten te raken. Drie uiteenlopende stemmen, stijlen en talenten. De jury kóós een winnaar, maar acht ook de beide andere verhalen van zo’n hoog niveau, dat ze na overleg met de redactie mee kan delen dat ook deze twee verhalen in het volgende papieren nummer van *Elders literair* zullen worden opgenomen.

Tevens ontvangen alle drie genomineerden een speciale map met het juryrapport, voorzien van een speciaal voor de gelegenheid gemaakte originele tekening van kunstenaar Diederik Gerlach.

Desalniettemin: één winnaar. De jury van de eerste *Elders literair* verhalenwedstrijd koos unaniem voor het verhaal *De herder en de zwerm* van Marjanne Sevenant.